

SVEUČILIŠNA NASTAVA HRVATSKOGA JEZIKA U AUSTRALIJI

U veljači ove godine u Sydneyu je otvoren Centar za hrvatske studije u svijetu. Riječ je o zajedničkom projektu Centra hrvatskih studija (Croatian Studies Centre) Sveučilišta Macquarie iz Sydneya i Centra za hrvatske studije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. U projekt je u ovoj prvoj fazi uključen i Centar hrvatskih studija (Center for Croatian Studies) Sveučilišta u Waterloo iz istoimenoga grada u Kanadi, a u planu je uključivanje još nekoliko fakultetskih i sveučilišnih centara u Hrvatskoj i prekomorskim zemljama.

Ciljevi projekta zajedničkog centra su ovi: unaprjeđenje nastave i bogatija ponuda kroatističkih i kroatoloških predmeta na sveučilištima u Australiji, Kanadi, Sjedinjenim Američkim Državama, Novom Zelandu, Južnoafričkoj Republici i Velikoj Britaniji; osnivanje on-line (elektroničkog) Centra u Splitu kojemu je svrha osiguravanje ponude nastavnih i istraživačkih sadržaja za strana sveučilišta; zajednička izdavačka djelatnost (objavlivanje jedinog kroatističkog recenziranog časopisa na engleskom jeziku (Croatian Studies Review); promidžba hrvatskih studija u svijetu putem zajedničkih konferencija, okruglih stolova i on-line skupova; zajednički istraživački projekti; zajednički doktorati u obliku Co-Tutell aranžmana između sveučilišta te dijeljenje poslijediplomskih kolegija u obliku zajedničkih mentora, videopredavanja i on-line ponude predmeta.

Centar je osnovan na inicijativu Centra hrvatskih studija na Macquarie University u Sydneyu, a u povodu dvadeset pete obljetnice studija hrvatskoga jezika, kulture i književnosti na tom sveučilištu. Na njegovu otvorenju u Sydneyu bilo je nazočno i izaslanstvo sa Sveučilišta u Splitu na čijem su čelu bili prof. dr. Ivan Pavić, rektor Sveučilišta u Splitu i prof. dr. Josip Milat, dekan Filozofskog fakulteta u Splitu.

Centar hrvatskih studija nalazi se na Filozofskom fakultetu (Division of Humanities) Sveučilišta Macquarie. Na tom se sveučilištu hrvatski jezik predaje od 1983. godine kada je počela nastava na početnoj i srednjoj razini učenja jezika. Do kraja 1980-ih razvijen je cjelokupni program kroatistike, a 1998. godine osnovan je znanstveno-nastavni Centar koji je 2008. postao dijelom zajedničkoga međunarodnog Centra. Na Sveučilištu Macquarie, u razdoblju od 1983. do 2008. godine, neki od pred-

meta iz ponude hrvatskih studija studiralo je više od dvije i pol tisuće studenata. Studij na tom sveučilištu organiziran je kao trogodišnji prijediplomski studij, a u ponudi se nalazi osamnaest nastavnih predmeta. Njih petnaest nudi se kao dio ponude Sveučilišta Macquarie, a tri predmeta nude se u obliku dislociranog studija, odnosno tijekom ljetne škole na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Splitu. Studentima je također ponuđena mogućnost da čitav semestar provedu u Hrvatskoj gdje mogu studirati ukupno četiri nastavna predmeta koja će im se priznati po povratku u Sydney kao dio programa na matičnom Sveučilištu.

Od sljedeće godine dio ponude koja će biti osigurana u Hrvatskoj ući će u program Sveučilišta Macquarie u obliku internetske dopisne ponude, što će obogatiti ukupnu ponudu studija u Sydneyu.

Nastava hrvatskoga jezika u Australiji ima najdužu tradiciju u svim prekomorskim zemljama. Hrvatski jezik na tom je kontinentu priznat kao samostalni jezik još 1980. godine, nastojanjem hrvatske australske zajednice i zahvaljujući lobiranju istaknutih članova te zajednice kod australskih političara i javnih djelatnika.

Tako je hrvatski jezik uveden u redovite srednje škole kao izborni predmet u Victoriji i Novom Južnom Walesu još 1981. godine. Godine 1983. hrvatski je jezik uveden kao dio pilot programa na Sveučilištu Macquarie u okviru programa „jezika zajednica“. Trebao je to biti trogodišnji program, u kojem su osim hrvatskoga bili još ukrajinski i poljski jezik. Program je uveden upravo na Sveučilištu Macquarie zbog toga što je to sveučilište osnovano kao „sveučilište namijenjeno posebnim potrebama“, te je prvo u Australiji uvelo dopisni i dislocirani studij. Upravo su zato na tom sveučilištu tijekom proteklih dvadeset i pet godina hrvatski jezik, kulturu i književnost studirali studenti sa svih australskih sveučilišta, što je i jedan od razloga zbog kojih se studij razvio i djeluje do danas. Drugi je razlog osnivanje Hrvatske znanstvene zaklade Australije i Novog Zelanda (Croatian Studies Foundation) sa svrhom novčanog podupiranja studija hrvatskoga jezika. Na taj su način osigurana sredstva za djelovanje studija tijekom posljednjih dvadesetak godina. U potporu studiju uključilo se 1998. godine i Ministarstvo znanosti i tehnologije (danas Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske).

Uključivanjem hrvatskih sveučilišta u stručnu potporu studiju u Sydneyu osiguravaju se uvjeti za njegovo dugoročno djelovanje. Štoviše, zahvaljujući osnivanju Centra za hrvatske studije u svijetu, inicijative Ministarstva znanosti, Sveučilišta u Splitu (Filozofskog fakulteta), Sveučilišta

Macquarie i Sveučilišta Waterloo, stvoreni su preduvjeti da taj projekt postane model na temelju kojeg će biti moguće pridruživanje drugih sveučilišta zajedničkom projektu. Osim ponude nastave i zajedničkih projekata, taj će projekt omogućiti i populariziranje hrvatskih studija u inozemstvu. Pokretljivost studenata i nastavnika u okviru tog projekta također će pridonijeti atraktivnosti programa.

Boris Škvorc